

OPROEP
Innovatie voor recreatie en ruimte

Sluitingsdatum 10 november 2009, 16:00 uur

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) roept ondernemers op om voorstellen in te dienen voor innovatieve producten of diensten gericht op de ontwikkeling en het behoud van de landschappelijke kwaliteit in samenhang met de ontwikkeling van een duurzaam renderende recreatiesector in Nederland. In een dichtbevolkt land als Nederland wordt de belevingsruimte voor mensen steeds meer bedreigd. De producten of diensten moeten een bijdrage leveren aan de transitie naar een recreatiesector die rekening houdt met mens, natuur en landschap. De minister van LNV daagt u uit in uw rol als ondernemer om een bijdrage te leveren aan dit maatschappelijke vraagstuk. Tegelijkertijd biedt de minister u de kans om kennis om te zetten in nieuwe producten of diensten voor uw bedrijf.

Als u een vernieuwend idee heeft met commercieel perspectief en denkt dat uw onderneming over voldoende expertise beschikt om deze opdracht uit te voeren, kunt u een voorstel voor een haalbaarheidsonderzoek indienen. De Minister streeft ernaar om de 10 beste voorstellen een opdracht te geven voor de uitvoering van het onderzoek. Na succesvolle afronding van de haalbaarheidsonderzoeken, maken de bedrijven met de beste projecten kans op een opdracht voor een onderzoeks- en ontwikkelingstraject om de onderzoeksresultaten om te zetten in bruikbare producten of diensten. De minister van LNV stelt in totaal een budget van 1,0 miljoen euro beschikbaar voor haalbaarheidsonderzoeken en onderzoeks- en ontwikkeltrajecten.

1. Innovatie recreatie en ruimte ter bevordering van de landschappelijke kwaliteit en duurzaam ondernemen

Nederland moet slim omgaan met de schaarse ruimte. Nederland heeft voldoende recreatie mogelijkheden nodig, recreatie draagt immers bij aan het welbevinden van de mensen. Maar recreatie die ten koste gaat van het landschap is ongewenst. Voor recreatie en vrije tijd is veel ruimte nodig. De directe ruimte die de recreatiesector in beslag neemt, is weliswaar klein, maar vanwege de beleving is veel meer ruimte in de omgeving nodig. Het platteland is voor veel Nederlanders belangrijk voor recreatie en de waardering voor het Nederlandse landschap is groot. Kwaliteiten als rust, ruimte en groen worden sterk gewaardeerd. De onderlinge verbondenheid tussen recreatie en het landschap is groot. Een gewenste ontwikkeling is dan ook het combineren van recreatie met landschappelijk verantwoord ondernemen.

De SBIR Recreatie & Ruimte zoekt innovatieve producten of diensten met economisch perspectief die:

- Bijdragen aan een optimale benutting van het landschap (en de beleving daarvan) door recreatie of
- De negatieve effecten van recreëren en recreatief ondernemen op het landschap beperken en de positieve effecten stimuleren.

Verschillende vormen van recreatie hebben verschillende effecten op de landschappelijke kwaliteit. Er zijn dan ook veel verschillende invalshoeken en oplossingen mogelijk die de transitie naar duurzame recreatie mogelijk maken en versnellen. Schroomt u niet om een onconventioneel voorstel in te dienen. We zoeken innovatieve voorstellen voor nieuwe producten of diensten met commercieel perspectief. De voorstellen moeten een aannemelijk direct verband hebben met ontwikkeling en behoud van een kwalitatief goed landschap. Om u een idee te geven van de verschillende invalshoeken, geven we u ter illustratie enkele voorbeelden die binnen deze aanbesteding kunnen passen:

- Een nieuwe manier om landschap en natuur beter te integreren in de recreatieve bedrijfsvoering of infrastructuur;
- Een nieuw type vervoersdienst die de recreatieve ervaring meteen laat beginnen en de drukte op de weg vermindert.
- Een nieuw concept voor een recreatie park dat het landschap ten goede komt.
- Een nieuw concept waarin genieten van het landschap wordt verenigd met andere (recreatieve) diensten.
- Een innovatieve i-phone applet die het genieten van het landschap vergroot.

In alle gevallen geldt dat sprake moet zijn van een nieuw te ontwikkelen product of dienst, die ook op andere situaties en locaties dan de directe aanvrager toepasbaar zijn. Een project zonder de ambitie om (ook daarbuiten) de markt te ontwikkelen valt over het algemeen buiten de scope van SBIR. De impact van de nieuw te ontwikkelen concepten dient verder te reiken dan de directe aanvraag.

De prioriteiten van het Ministerie van LNV op dit gebied zijn beschreven in de Agenda Landschap en de Tweede Kamer brief recreatie: "Genieten van buiten". Samen met het bedrijfsleven voert de minister een innovatieprogramma "Winnen met ruimte" uit. (http://www.recreatieenruimte.nl/res/Downloads/rapport_iprr_eindversie_.pdf)

Deze SBIR aanbesteding volgt het gedachtengoed van dit innovatieprogramma. De voorstellen moeten bijdragen aan de ambitie 2020: Recreatie wordt een sector die wezenlijk bijdraagt aan de kwaliteit van het landschap en recreatieondernemers halen een duurzaam rendement uit hun bedrijfsvoering. Belangrijke begrippen zijn hierbij: waardecreatie, netwerksamenwerking en competentieontwikkeling. De voorstellen moeten een aannemelijk direct verband hebben met ontwikkeling en behoud van een kwalitatief goed landschap. Een kwalitatief hoogwaardig landschap levert een bijdrage aan de vier kernkwaliteiten (natuur, cultuur, beleving en gebruik), zoals beschreven in de Nota Ruime.

2. Toelichting SBIR

De overheid stimuleert innovatief ondernemerschap voor maatschappelijke oplossingen. In de Verenigde Staten is gebleken dat de aanpak van het Small Business Innovation Research (SBIR) programma een effectieve manier is om dit te realiseren. SBIR in Nederland werkt volgens een aanbestedingsprocedure en biedt bedrijven kansen om nieuwe kennis om te zetten in commerciële toepassingen en producten en zo een bijdrage te leveren aan maatschappelijke vraagstukken. SBIR is dus niet bedoeld om kennis te genereren zonder de ambitie een concreet product of een dienst naar de markt te brengen.

Het SBIR programma kent een drie fasen aanpak:

Fase 1 haalbaarheidsonderzoek

Fase 2 onderzoek- en ontwikkelingstraject

Fase 3 marktrijp maken en commercialisatie

SBIR opdrachten staan open voor alle bedrijven die een bijdrage aan de vraag kunnen leveren. De werkwijze van SBIR is afgestemd op kleinere bedrijven. Inzendingen dienen plaats te vinden in de Nederlandse taal. Samenwerking met bedrijven, non gouvernementele organisaties, belangenorganisaties en kennisinstellingen, nationaal en internationaal, is mogelijk binnen een SBIR opdracht.

NB. De onderneming die het voorstel indient, moet tenminste 2/3 van het werk zelf uitvoeren in fase 1. Zie voor verdere details de SBIR handleiding.

3. Hoe verloopt de SBIR aanbesteding?

1. U dient uiterlijk 10 november 2009 om 16.00 uur een complete offerte (projectvoorstel met diverse bijlagen) in bij SenterNovem voor een haalbaarheidsonderzoek. Welke informatie het voorstel moet bevatten en welke bijlagen vereist zijn, vindt u in de SBIR Handleiding en in deze oproep (zie: 11. indienen offertes/projectvoorstellen).
2. Alle voorstellen die voldoen aan de SBIR voorwaarden worden beoordeeld en gerangschikt door de beoordelingscommissie. De commissie adviseert de minister van LNV over de opdrachtverlening.
3. De beste voorstellen die scoren boven de drempelwaarde krijgen een opdracht voor het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek. (SBIR fase 1).
4. Dit haalbaarheidsonderzoek duurt maximaal 6 maanden.
5. Na succesvolle afronding van het haalbaarheidsonderzoek ontvangt u een offerteverzoek voor het verder ontwikkelen van uw innovatie. In de offerte voor fase 2 dient u aan te geven hoe u fase 3, het marktrijp maken van uw product, wilt financieren.
6. De beoordelingscommissie beoordeelt uw offerte voor fase 2 en adviseert de minister van LNV over de opdrachtverlening.
7. De beste voorstellen die scoren boven de drempelwaarde krijgen een opdracht voor een onderzoeks- en ontwikkelingstraject. (SBIR fase 2).

Als het resultaat van fase 2 voldoet aan de specificaties is de opdracht afgerond. U dient hiervan zelf een vermarktbaar product maken. De overheid financiert het marktrijp maken van uw product (SBIR fase 3) niet.

Op www.senternovem.nl/sbir vindt u onder "documentatie op de website" de SBIR handleiding met een uitgebreide toelichting over hoe u kunt inschrijven. In de handleiding staat ook beschreven welke informatie uw voorstel moet bevatten om in behandeling te worden genomen.

4. SBIR Recreatie en ruimte

Alle ingediende voorstellen die voldoen aan de gestelde voorwaarden worden voorgelegd aan een onafhankelijke beoordelingscommissie. Deze rangschikt de ingediende voorstellen voor fase 1. Bij de beoordeling geeft de commissie de voorstellen per beoordelingscriterium een score. Projecten kunnen maximaal 50 punten scoren. De voorstellen die de hoogste score behalen én boven de drempelwaarde van 35 punten eindigen, komen in aanmerking voor een opdracht voor een haalbaarheidsonderzoek. De minister van LNV beslist op basis van de rangschikking aan welke bedrijven zij de opdracht voor fase 1 verleent.

Per voorstel voor de eerste fase (haalbaarheidsonderzoek) is maximaal 30.000 euro beschikbaar. Deze fase moet binnen 6 maanden na de opdrachtverlening zijn afgerond. Na deze fase moet duidelijk zijn of het zinvol is een vervolg te geven aan het project.

Na afronding van het haalbaarheidsonderzoek besteedt LNV via SenterNovem het ontwikkeltraject aan (SBIR fase 2). Bedrijven die fase 1 succesvol hebben afgerond ontvangen een offerteverzoek om een voorstel voor fase 2 in te dienen. De voorstellen die het meest bijdragen aan de beoordelingscriteria voor fase 2 én boven de drempelwaarde van 40 punten eindigen, komen in aanmerking voor een opdracht voor een ontwikkeltraject. Ook bij deze fase zijn er 50 punten totaal te behalen bij de beoordeling. De minister van LNV beslist of, en zo ja aan welke bedrijven de opdracht voor fase 2 zal worden verleend. Voor fase 2 is per voorstel maximaal 350.000 euro beschikbaar. Fase 2 duurt maximaal twee jaar. In fase 3 gaat de ondernemer het product verder opschalen en op de markt brengen. Voor dit traject geeft het ministerie geen financiële ondersteuning.

Indieners van een projectvoorstel voor fase 2 krijgen de gelegenheid hun voorstel met de beoordelingscommissie te bespreken. De beoordelingscommissie rangschikt de ingediende voorstellen voor fase 2 (de onderzoek- en ontwikkelingsfase) mede op basis van de resultaten van fase 1.

Beoordelingscommissie.

LNV heeft een onafhankelijke commissie samengesteld met experts op het gebied van recreatie en landschappelijke kwaliteit, innovatie en ondernemerschap voor de beoordeling van de binnengekomen voorstellen op basis van de beoordelingscriteria. De commissie behandelt alle door u verstrekte informatie persoonlijk en strikt vertrouwelijk. De commissie adviseert de minister van LNV over de keuze van de geselecteerde voorstellen.

Procedure bij gelijke kwaliteit

Wanneer de commissie van mening is dat twee voorstellen van gelijke kwaliteit zijn, dan zullen de kosten de doorslag geven. Het voorstel met de laagste kosten zal dan hoger eindigen. Voorstellen met een realistisch budget scoren hoger dan voorstellen die toewerken naar het maximaal beschikbare budget per project.

5. Beoordelingscriteria voor fase 1 (haalbaarheidsonderzoek)

▪ Bijdrage aan landschappelijke kwaliteit in Nederland en ondernemerschap (0-20 punten)

Bij de beoordeling is het van belang te weten hoe uw project een bijdrage gaat leveren aan de verbetering van de landschappelijke kwaliteit en verduurzaming van de recreatie. Uit uw voorstel moet blijken hoe uw innovatie bijdraagt aan ontwikkeling en behoud van landschap. Hoe directer het verband tussen uw innovatie en het ontwikkeling en behoud van landschap des te hoger zal de score zijn. De grootte van het effect, de brede toepasbaarheid in de sector en de uitrolbaarheid van het concept wegen hierbij mee.

De commissie beoordeelt ook of uw onderneming de capaciteit in huis heeft om het project technisch en commercieel tot een succes te maken. U moet dit in uw voorstel onderbouwen. Ook potentiële strategische partners (bedrijven, terreinbeherende organisaties, organisaties op het gebied van landschap en natuurbescherming en -ontwikkeling, onderzoeksinstellingen, HBO's, universiteiten) waarmee u overweegt samen te werken, kunnen hierbij een belangrijke rol spelen.

▪ Kwaliteit van de dienst, de techniek en mate van innovatie (0-10 punten)

De internationale stand der techniek is bij de beoordeling van de projecten de maatstaf. Een project dat een doorbraak veroorzaakt, scoort hoger dan een project dat een marginale verbetering teweeg brengt. Innovaties zijn ook wezenlijke vernieuwingen of nieuwe toepassingen van een bestaande technologie of dienst.

▪ Economisch perspectief (0-10 punten)

Voor u als ondernemer is de *return on investment* een belangrijke overweging bij het besluit om te investeren. De toekomstige opbrengsten van het projectresultaat worden hierbij afgezet tegen de verwachte kosten van het project en de noodzakelijke investeringen. Ook is hierbij van belang of het O&O-project past binnen de strategie van het bedrijf en van eventuele partners.

In de beschrijving van het economisch perspectief geeft u inzicht in uw marktsituatie. De berekeningen dienen zoveel mogelijk te worden onderbouwd met marktfeiten en aannames over marktomvang, omzetprognose, gangbare verkoopprijs van een alternatief, concurrentiepositie, waarde van verbeteringen, kostprijs, investeringen in productiemiddelen, marktintroductie en bijkomende verkoopkosten. Ook de toegang tot de beoogde markt speelt hierbij een rol. Producten en diensten die aannemelijk binnen 3-5 jaar op de markt gebracht kunnen worden hebben een streepje voor.

▪ **De toegevoegde waarde voor de samenleving (0-10 punten)**

Naast de bijdrage aan het landschap en de onderneming kunnen ook positieve of negatieve neveneffecten een rol spelen. Uw voorstel kan op sociaal of duurzaam economisch vlak een bijdrage leveren aan de maatschappij of misschien juist een negatief effect hebben. U dient alle relevante negatieve en positieve aspecten van het door u voorgestelde project te belichten. Bij de beoordeling van projecten houdt de commissie rekening met de onderbouwing, aannemelijkheid en volledigheid van de relevante maatschappelijke aspecten.

Een toelichting op de criteria vindt u in de SBIR handleiding. Hierin staat ook in detail beschreven welke informatie uw voorstel moet bevatten om goed beoordeeld te worden. U vergroot uw kansen aanzienlijk door alle informatie te verstrekken die nodig is voor de beoordeling.

6. Beoordelingscriteria voor fase 2 (toegepast onderzoek en ontwikkeling prototype)

Voor fase 2 gelden dezelfde beoordelingscriteria als voor fase 1. Om in aanmerking te kunnen komen voor een fase 2 opdracht is het vereist dat de SBIR fase 1 opdracht succesvol is afgerond.

U dient bij de offerte van fase 2 aan te geven hoe u fase 3, het marktrijp maken van uw product, wilt financieren. Voor fase 2 geldt dat bedrijven alleen in aanmerking komen voor een opdracht als het voorstel tenminste 40 punten scoort bij de beoordeling.

7. Publiciteit en intellectueel eigendom

Oprachtgever LNV mag de resultaten uit fase 2 (prototypen) gebruiken en demonstreren voor publicitaire doeleinden. De intellectuele eigendomsrechten blijven bij de opdrachtnemer. De overheid heeft het recht op het gebruik van de kennis ontwikkeld in fase 2, zonder betaling van licentiekosten. De Minister kan de kennis ontwikkeld in fase 2 openbaar maken als hij dat nodig acht in het kader van het algemeen belang. De Minister kan het bedrijf verplichten om onder redelijke voorwaarden licenties te verstrekken aan derden.

8. Uitvoering

Uitvoering vindt plaats door SenterNovem. SenterNovem is een agentschap van het ministerie van Economische Zaken en voert beleid uit voor diverse overheden, op het gebied van duurzaamheid en innovatie. SenterNovem draagt zo bij aan een innovatieve sterke positie van het bedrijfsleven in ons land en aan een duurzamere samenleving, met zorg voor mens en milieu. SenterNovem is onder andere verantwoordelijk voor de uitvoering van SBIR.

LNV behoudt zich het recht om bijgevoegd tijdsplan indien nodig aan te passen. Dit zal in goed overleg met (potentiële) opdrachtnemers worden gecommuniceerd.

9. Informatie bijeenkomst

Op maandag 19 oktober 2009 vindt een informatiebijeenkomst plaats bij SenterNovem op Catherijnesingel 59 in Utrecht. U kunt zich hiervoor aanmelden door een e-mail te sturen naar SBIRinfo@senternovem.nl. Het programma van de informatiebijeenkomst ziet er als volgt uit:

- 13:30 – 14.00: Inloop met koffie en thee.
- 14:00 – 15:30: Presentaties en gelegenheid tot het stellen van vragen.
- 15:30 – 16.00: Napraten.

10. Meer informatie

Alle benodigde informatie, achtergrond en handleiding vindt u op www.senternovem.nl/sbir
Vragen kunt u stellen via SBIRinfo@senternovem.nl.

11. Indienen offertes/projectvoorstellen

De volledige offertes dienen uiterlijk dinsdag 10 november 2009 om 16.00 uur te worden aangeboden bij:

SenterNovem
t.a.v. SBIR Recreatie en Ruimte
Postbus 93144
2509 AC Den Haag
Bezoekadres: Juliana van Stolberglaan 3, 2595 CA Den Haag

Een volledige offerte bestaat uit:

- Eén exemplaar van de complete offerte (het SBIR-formulier, projectplan, begroting, bijlagen) losbladig in een mapje
- Eén elektronisch exemplaar van de complete offerte op Cd-rom, USB stick of per e-mail aan sbirinfo@senternovem.nl. Het projectplan moet daarbij als apart PDF of Word bestand worden aangeleverd.
- Zes exemplaren van het projectplan (ingebonden of in aparte snelhechtmappen).

12. Tijdpad

Datum / Periode	Activiteit	Wat wordt er van u verwacht?	Wat doet SenterNovem namens LNV?
19 oktober	Inspiratie en informatiebijeenkomst Utrecht	Bereidt ideeën en vragen voor	Organiseert bijeenkomst en brainstorm en presenteert thema en SBIR spelregels
tot 10 november	Plannen maken en voorstellen schrijven	U kunt (schriftelijk) aanvullende vragen over uw voorstel stellen	Begeleidt indieners bij het schrijven van voorstellen
t/m 10 november 2009 (16.00 uur)	Indienen van offertes/voorstellen voor haalbaarheidsonderzoek SBIR fase 1	U dient een projectvoorstel dat de vereiste informatie bevat (zie handleiding)	Beantwoordt eventuele vragen over de indiening van offertes
10 november – eind november 2009	Beoordeling en selectie	U kunt aanvullende vragen over uw voorstel krijgen	Begeleidt proces waarbij beoordelingscommissie voorstellen beoordeelt
Medio december 2009	Bekendmaken resultaten		Informeert u over de beoordeling
Medio december 2009	Opdrachtverstrekking haalbaarheidsonderzoek (Fase 1)		
t/m mei 2010	Uitvoering haalbaarheidsonderzoek	Onderzoekt de haalbaarheid van uw project en schrijft uw bevindingen in een rapport.	Onderhoudt contact met u over de voortgang en signaleert eventuele knelpunten
1 juni 2010	Indienen rapportage fase 1	U dient uw rapportage in van fase 1	Beoordeelt kwaliteit haalbaarheidsonderzoek en stuurt offertezoek voor fase 2
t/m 1 juli 2010	Indienen van voorstellen voor SBIR fase 2	Stelt offerte/projectvoorstel op. zoekt commitment derden en/of	Beoordeelt kwaliteit haalbaarheidsonderzoek en stuurt offertezoek voor fase 2

		financieringsplan	
1 juli – 1 september 2010	Beoordeling en selectie	U geeft een toelichting tijdens de bijeenkomst van de beoordelingscommissie	Begeleidt proces waarbij een onafhankelijke en deskundige beoordelingscommissie alle voorstellen beoordeelt
september 2010	Opdrachtverstrekking fase 2		Informeert u over de beoordeling
Vanaf september 2010 tot uiterlijk eind augustus 2012	Uitvoering onderzoeks- en ontwikkelingsproject (fase 2)	U voert het voorgestelde project uit. Wijzigingen in het project geeft u altijd door aan SenterNovem	Onderhoudt contact met u over de voortgang en signaleert eventuele knelpunten
30 augustus 2012	Eindrapportage fase 2	Indienen eindrapportage	NB. Het Ministerie van LNV kan de resultaten van fase 2 gebruiken voor promotie en demonstratie
uiterlijke start begin 2013	Uitvoering fase 3	Het projectresultaat marktrijp maken	